

המדינה היהודית - בטחון פנימי והגנת הגבולות

(תקופת הסעבר)

כללי

כבר מתחילה יהיה צורך לתת לכל יהודי החי בתוך המדינה הרגשת בטחון מהתקפה, העלולה לבוא, בין מבפנים ובין מבחוץ.

במדינה שגבולותיה יבשה שלה אורכם כמעט 200 מילין, ואשר בה שטחים נרחבים בגליל, — מקום מועד לאי-שקט עד אם יבוצעו בו חילופי אוכלוסיה מלאים — במדינה כזאת יוכל בטחון כזה להנתן רק ע"י כוח צבאי או משטרה, אשר יהיה גדול למעלה מכל יחס לגודל הארץ וליכולתה לשאת בהוצאות. אמצעים נרחבים כגדרות-דרישפועיים, כמצדים, וכן כביצורי הגנה אחרים אינם באים, איפוא, בחשבון. כן אי-אפשר יהיה להחזיק כוח נייד גדול, שיטפל ביעילות בכל מקרה של התפרצות בכוח או בכל מקרה של פשיטה.

מכל מקום — על אף המגבלות הנובעות מחישובים כספיים — תהיה אפשרות להשיג רמה גבוהה של בטחון, אם משאבי האומה בכוח-אדם ינוצלו במלואם, ואם יוקם ארגון-נייד פשוט, שיוכשר הכשרה מלאה לתפקידו. בפרקים הבאים נבחן לפרטים את השיטה אותה יש לנקוט להשגת תכליות אלה.

הארגון המוצע

המטרה

נפתח בבדיקת הצורות השונות של פגיעה בגבול (פרט למלחמה) — שבהן דנו במקום אחר — אשר יש לצפות שתקרינה. יתגלה לנו שהתרופות מוצעות מאליהן. צורות הפגיעה בגבול, אשר יש לצפות להן — והתרופות להן — הן כדלקמן:

א. צליפה מתמדת על ישובי סוף מידי ערבים מהמדינה הערבית.

התרופות:

- (1) מודיעין טוב, שיקבע את האחראים לכך.
- (2) מחאות חריפות לממשלה הבריטית ולמדינה הערבית, עם סנקציות בכל מקרה אשר ימצא לנכון (אלה תלכנה ותהיינה תכליתיות יותר ויותר, ככל שיתפתח המסחר עם המדינה הערבית).
- (3) תשובה מיידית באש ע"י המיליציה המרומית (ראה נספח) או ע"י משמר הגבול.

הערות: תופעה זאת לא תהיה מדאיגה ביותר ותהיה נוטה לפחות במשך הזמן.

(1) הנספחים לא צורפו לתרגום זה.

קטעים מתזכירו של א. וינגייט שנכתב בימי "תכנית פיל" להקמת מדינה יהודית, בחלק משטחה של א"י ב-1937.

ב. פשיטות ע"י ערבים בקנה-מידה קטן, למטרות בצע ופגיעה.

התרופות:

- (1) מודיעין.
- (2) מחאות.
- (3) המיליציה המקומית תרתק לקרקע באש, משמר הגבול הקרוב ביותר יזעק מיד, הפושטים יושמדו.

ג. פשיטות ע"י ערבים, בקנה-מידה גדול, למטרות פוליטיות — למשל, פשיטה על חדרה ע"י נאמר, 1000 פרשים ערביים.

התרופות:

- (1) מודיעין (אשר אין ספק שיתריע על כך מבעוד מועד).
- (2) מחאות וכד'.
- (3) המיליציה המקומית ומשמר הגבולות המקומי יעסיקו בכוח ניכר עד שתגיע רזרבת משמר-הגבולות (ואם תהיה פעולת האויב בקנה-מידה גדול — עד להגיע יחידות של חיל המגן של המדינה היהודית). אלה ישמידו את הפושטים.
- (4) פטרול-ישחר לאורך הגבול ע"י מטוסים אזרחיים לכשיידרשו ע"י המודיעין.

אלה תהיינה שונות בהתאם לגבולות השונים. יהיה קשה להפסיק את פעולות המבריחים. אולם, אם המיליציה המקומית תהיה כזאת שניתן לסמוך עליה — לא יהיה זה בלתי אפשרי. מודיעין יתגלה כבעל ערך רב בפעולות אלה. נמצא שהארגון שלהלן ישיב על הצרכים שנמנו לעיל. (פרטים נמצאים בנספח א').

1. המיליציה המקומית

כל גבר כשר לשירות, במרחק של 10 מילין מהגבול, יש ללמד להחזיק ברובה ולהלחם כאחד מאנשי כיתה רובאית; כן יש לספק לו רובה, כידון ו־50 כדורים. המיליציה אשר תיוצר ע"י כך תאורגן בכ"י תות של 6 אנשים ומפקד כיתה, במחלקות בנות 4 כיתות כל אחת ובפלוגות בנות 4 מחלקות כל אחת (במידה שהמושבה או נקודת הישוב תהיה די גדולה) וכך הלאה. המטרה היא לספק לכל ישוב ולכל מקום מגורים הגנה בעלת יכולת, למשך פרק הזמן אשר יעבור בהכרח עד אשר תוכל יחידה סדירה להגיע. ההוצאה הכספית שתהיה כרוכה בכך קטנה הינה (ראה נספח א').

אכן, יתכן שמסיבה זו או אחרת יהיה הדבר בלתי אפשרי לספק חימוש בקנה-מידה כזה — לפחות בגלוי; אולם, לא תהיה שום התנגדות להרחבת השיטה הנוכחית, תוך כדי שיפורים נרחבים באימונים, בכלי-נשק ובחופש להשתמש באלה. דבר זה כשהוא לעצמו, יחד עם הנדאות של עזרה מהירה מיחידה סדירה, הנמצאת בקרבת מקום, יספק מידה משיבועה-רצון של בטחון. מעלה נוספת לכך, שכן באופן זה יסמוך המתיישב הבודד על נשקו-הוא ועל יכולתו להגן על ביתו — דבר אשר קרוב לודאי יוכח כבעל חשיבות רבה בעת מלחמה.

קשר מן הראוי לציין כאן את חשיבות הקשר. הכרת הוא שבכל מקום ישוב ימצא טלפון או מכשיר קשר איזה שהוא, לצורך קריאה למשמר הגבול הקרוב ביותר. יש להשתמש במילות-קוד מתאימות, אשר תציינה הן את המקום המותקף והן את גודלו של הכוח התוקף.

2. משמר הגבול

המטרה. להשמיד כל ערבי מזויין הנכנס למדינה; למנוע הברחה; להשיב באש על אש מהמדינה הערבית.

העצמה. גדר אחד של 8 פלוגות ופלוגת מפקדה

— בעצמה כוללת של 900 איש — מזויין ברובים ובמקלעים קלים. הפלוגות תהיינה מצוידות במש"איות "פורד". הן תהיינה ניידות ביותר ונכונות לפעול תוך שהות קצרה.

פיקוד ואימונים. הפיקוד, הציוד והאימונים של גדר זה יהיו תחת פקודתו של חיל המגן של המדינה היהודית. אולם, הגדר לא ייחשב חלק מחיל זה. הוא ינדע בשמו "משמר הגבול היהודי".

פיזור וכד'. משמר הגבול יפוזר כמצויין בתרשים בנספח. פלוגות המוקצות לגרות ההגנה של המצדים, תקצינה 6 אנשים ו־2 מקלעים קלים למצד, השאר יהיו רורבה ניידת כמצויין בתרשים.

3. חיל המגן של המדינה היהודית

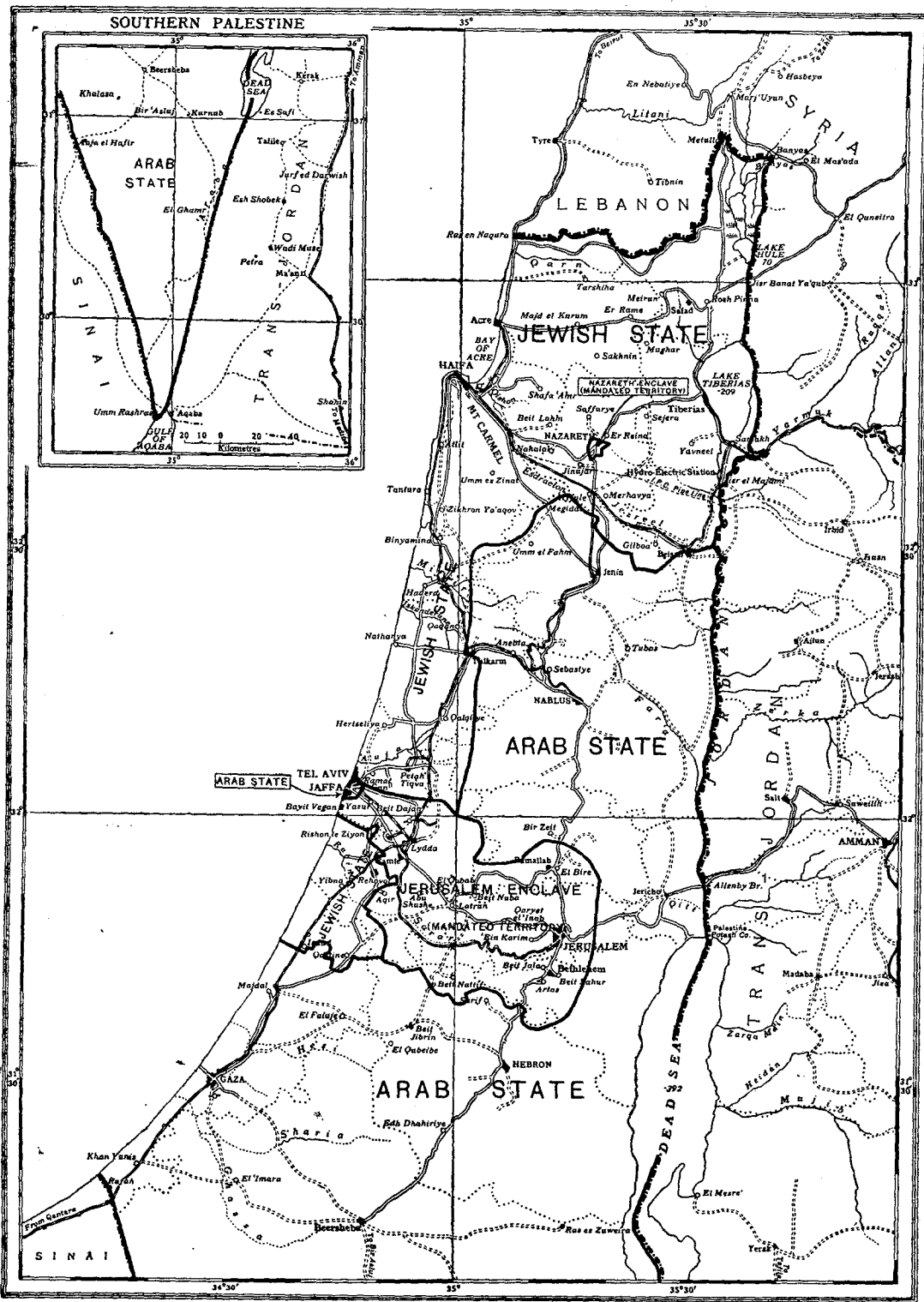
מבנהו של זה מתואר בפרטות במקום אחר. לתקן שנקבע באותו מקום יש להוסיף 2 סוללות תותחיים שדה או יותר. אלה תהיינה תמושות בהוביצרים 4,5 אינטש. המטרה העיקרית של חיל זה תהיה להגן על המדינה בעת מלחמה. אולם, החיל יוכל לסייע רבות, ואומנם יסייע בפועל — לבטחון המדינה בימי שלום. יש לשים לב לכך שהר הכרמל נבחר כמקום למחנות-הקבע ולבסיסים בכלל. היתרון הגדול שבקביעת מקום זה הוא במחסה-שאינ-שני-לו בפני התקפות מן האוויר, אשר הוא מספק, שכן המערות שבנמצא מספיקות לכל המחסנים החיוניים וכד'. נוסף לכך, הרי זה מקום מרכזי ובריא, ליד חיפה — וכן ניתן הוא להרחבה. מסיבות שנדונו במקום אחר, רצוי למקם את המפקדה של החיל בריחניה. מן הדין כי גם בית-הספר של החיל יהיה ליד ריחניה, אם אפשר.

4. אמצעי הגנה נוספים

באלה ידונו הנספחים השונים. האמצעים כדלקמן הם העיקריים מבחינת הבטחון בימי שלום. הגנת הגבול — קביעת הגבול. הבעיה להגן על גבול בן 200 מילין מורכבת היא. לעתים עובר הגבול בין הרים, לעתים לאורך גאיות עמוקים, ולעתים לרגלי גבעות עוינות.

(א) רצועת החוף

בחוגים יהודיים הצביעו רבות על הסכנה, אשר יש לחשוש ממנה, מגבעות עוינות אלו. אולם, רובה של הבקורת היא חסרת שחר. נכון שאפילו במלחמה מודרנית קיים יתרון מסוים בהחזקה בשטחים רבים. דבר זה מספק לך "שליטה" על מהלך אויבך. אולם למעשה נכון הדבר רק לגבי ארטילריה, נשק ארוך

מפת, תכנית פ"ל. המדינה היהודית המוצעת משתרעת מדרום לים עד באר-טוביה, ומתל-אביב צפונה לאורך רצועת החוף, עסק יזרעאל והגליל. ירושלים וסביבתה, והמסדרון ממנה לאורך החוף — וכן נצרת — ישארו מחבלות מנדטוריות. יתר הארץ כולה, וכן יפו וסביבתה, נכללו בתחומי המדינה הערבית.

(ב) הגנת הגבול בצפון

הבעיות המתעוררות הן שונות ונדון בהן כסדרן:
(1) מראש הניקרה למטולה. אם ננית שהאוכלוסיה הערבית של אזורי ההרים הגובלים בגבול זה תועבר ע"י המעצמה המנדטורית לפני שיוטל על היהודים לקבל על עצמם את האחריות המלאה להגנה. הרי הפתרון נמצא בקלות.

פעילותם העיקרית של הסורים שמעבר לגבול תהיה הברחה. בזכות מציאותו של כביש הגבול החדש שיפוטרל, ומציאותו של השטח היהודי בעורף, יספיק גוף קטן יחסית של משמר גבול, כדי לקיים את אי חדירותו של הגבול.

והיה, אם חילופי אוכלוסיה לא יבוצעו בטרם יקבלו לידם היהודים את האחריות לגבול, כי אז יהיה צורך בארגון גדול-בהרבה של משמרות גבול ניידיים, אשר יהיה מוצב בצפיפות רבה במספר נקודות רב יותר. תקנים ופרטים אחרים, מתוארים במלואם בנספח א' בתרשים.

בסיכום, אין גיזרה זו של הגבול מציגה קשיים. בין כה וכה יהיה צורך ביחידות משמרות הגבול, גדולות או קטנות — בהתאם להערכתך או אי-הערכתך של רוב האוכלוסיה הערבית שבהרים. המיליציה המקומית תבטיח במידה רבה, במקום זה ככל מקום אחר, את המושבות הבודדות, עד לזמן שתגיע עזרה של משמר הגבול.

(2) ממטולה, דרך דן, אל החוף הצפוני של הכנרת. כאן תהיה ההברחה הצורה המתקבלת ביותר על הדעת של פגיעה בגבול. אולם, אי אפשר לשלול אפשרות של פשיטות מזוינות. כדי להשיב על אלה מוצעת מערכת מיצדים. תיאור קצר של זו ימצא במקום אחר. המיליציה המקומית וזרבת יחידות של משמרות הגבול, אשר ליד ראש-פינה, ימנעו חדירות עמוקות.

(3) מדרום הכנרת לבית שאן. כאן יש לצפות למספר מסוים של פשיטות. מצדים וזרז" בה נידת (במקרה זה — רכובה) הינם, שוב, האמצעי הטוב ביותר למניעה.

(4) מבית שאן למגידו, ודרך ההרים למישור החוף. גיזרה זו היא הפתוחה ביותר להתקפה ערבית. הדעות אשר הבענו לגבי הגבול הטוב ביותר ברצועת החוף, מתאימות כאן בכל מקום שהקרקע שטוחה. היינו — התעקשו על קו ישר, ופחות או יותר שטוח בגבעות. תשיגו עזרת מומחים על הקו שיש להתעקש עליו. חוששני שלא יתכן בלי איזו שהיא מערכת של מצדים במקום זה.

טוח הנזקק לתצפית טובה להפעלתו התכליתית. רגלים יתקדמו תמיד בהגנה עד אל רגלי השטח הגבוה שעליו הם מגינים. בכך ישיגו מחסה יותר טוב לעצמם ואותו שדה-אש שטוח אשר כה דרוש להפ"עלה תכליתית של נשק קל. אם נגזר שיירה עליך ערבי, תהיה הרבה יותר בטוח כשהוא יהיה על הגבעה ואתה במישור שלרגליה, מאשר כשתהיו שניכם במישור. ואעפ"כ עדיין נשאר הגורם הפסי-כולוגי אשר מן הדין לבחננו. הבה ונבדוק את הנושא שעוסקים בו. הבעיה היא, האם להתעקש, מבחינה בטחונתית, על כך שקו הגבול יכלול במדינה היהודית שורה של גבעות נמוכות בשפלה? ננית שדבר זה ניתן להשיג, והקו המדויק של הגבול לא יהיה אלא ענין למיקוח. הבריטים והערבים לעולם לא יסכימו להחזירה ניכרת ללא פיצויים הולמים. לא יקשה לראות את התוצאות ממיקוח כזה. ליהודים יתנו מספר גבעות בשפלה, החולשות על רגלי-הגבעות השכנות. לערבים יתנו מספר רצועות של ואדיות פוריים ומישור, אשר נועדו מלכתחילה למדינה היהודית. הגבול יהפוך לקו מתפתל, וכתוצאה מכך — יהיה קשה מאוד להגנה. השטחים הרמים שינתנו ליהודים, בעל-כרחם יהיו נשלטים אף-הם ע"י השטחים הרמים-עוד-יותר, שבידי הערבים. נוסף על כך יהיו לערבים מספר מסדרונות המובילים אל הקרקעות המעובדים של היהודים. למעשה לא ירויחו היהודים כלום ויפסידו הרבה.

מתוך הניתוח דלעיל אנו יכולים לקבוע את העקרונות דלקמן:

(1) בכל מקום שקו הגבול עובר במישור עליו להיות ישר. דבר זה יחסוך ויכוחים אין קץ, ומה שחשוב עוד יותר — יגרום במידה רבה לפשטות בתפקיד ההגנה.

(2) אם אינכם יכולים לשכנע את הבריטים שיתנו לכם עמדות חולשות ממש, טפשי הדבר להתמקח על גבעות נמוכות יחסית. קו הגבול האידיאלי שאליו יש לשאוף הוא קו ישר ושטוח, ללא עליות ומורדות.

סיכום: הגבול האידיאלי לרצועת החוף הצרה מן התחום הדרומי הקיצוני ועד לכרמל הוא קו ישר שטוח, ללא עליות ומורדות, ואם אפשר — עם כ-1000 מטר של שטח דומה לזה במדינה הערבית — בין קו הגבול לבין הרמות שממזרח לו. הגנתו של גבול כזה אינה מציגה קשיים של ממש בעתות של שלום-כביכול. בזמן מלחמה ברור שלא יהיה צורך להגן עליו, כיון שאו ודאי שארץ-ישראל כולה תתפס (ע"י הבריטים. המ ע ר.)